

— Крисюк І. С. (Тамразян). Українська економічна термінологія і лінгвістичні проблеми і перспективи вивчення в економічному вищому навчальному закладі.

3. На наш погляд, при створенні методики формування культури професійного мовлення в майбутніх фахівців економічного профілю найбільш ефективним та дієвим можна вважати функціонально-комунікативний метод, згідно з яким добір граматичного матеріалу зумовлюється його функціонуванням у мовній практиці студентів. Навчальний матеріал поєднується у граматичні мінімуми, що забезпечують розвиток елементарних навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності, та комунікативні мінімуми (побудовані на матеріалі, необхідному для спілкування на побутовому, соціокультурному та професійному рівнях).

4. «Без добре виробленої рідної мови немає всенародної свідомості, без такої свідомості немає нації, а без свідомості нації — немає державності, як найвищої громадської організації». Ці слова видатного мовознавця професора Івана Огієнка (міністра народної освіти і міністра віросповідань Української Народної Республіки 1919—1920 рр.) особливо актуальні сьогодні.

Н. О. Татаренко, канд. екон. наук, професор
кафедри міжнародної економіки

АДАПТАЦІЯ ІСНУЮЧОЇ СИСТЕМИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ВИМОГ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ: ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПЕРЕВАГ

Глибинні докорінні зміни, що відбулися у соціально-економічному житті країни, не могли не позначитись на системі університетської економічної освіти і це, зокрема, відбилося у прагненні уніфікувати її стандарти, доводячи їх до рівня загальноєвропейських вимог, відображених у Болонській декларації. І все це заради однієї мети — здобути визнання українського дипломованого спеціаліста як рівного серед європейських фахівців.

Цей процес можна було б вважати абсолютно позитивним, якби не три обставини:

— по-перше, нехтування здобутками власної, національної системи освіти, яка стала основою формування особливої національної ментальності та її важливою складовою, може призвести до протиріччя, унаслідок якого будуть втрачені ці її функції і, на томість, не надбані повноцінні знання;

— по-друге, нова система освіти повністю абстрагується від такого важливого (і не лише з точки зору національної ментальності) як суб'єктивне або віртуальне оцінювання фахівця, ґрунтоване на інтуїтивному досвіді викладача. Адже якість університетської освіти має свої особливі якісні параметри, а тому вимагає й особливих критеріїв оцінки, які великою мірою зумовлені досвідченістю та високим професіоналізмом викладача (до речі, такий досвід також набувається завдяки практиці активного, «живого» спілкування зі студентом під час семінарських занять, індивідуальних консультацій тощо, і ця практика ні якою мірою не може зводитись лише до пасивного оцінювання його знань на основі письмових відповідей);

— по-третє (і це знову ж таки особливість національної системи освіти) — нова система освіти не передбачає формування громадянського та наукового світогляду студентів. Власне, за існуючої національної системи освіти, яка уже зовсім інша, ніж та, що існувала напередодні здобуття Україною незалежності, і за якої кожний студент був носієм певної суспільної ідеології, українське студентство втратило здатність до аналітичного оцінювання суспільно-економічної ситуації, а отже майбутній фахівець поступово перетворюється на звичайний «обслуговуючий елемент», «бухгалтера» суспільства. (Ця остання обставина передбачає глибоку фахову спеціалізацію, але для такої спеціалізації немає потреби отримувати університетську освіту).

Загалом, хотілось би зазначити, що добитись визнання українського диплому рівним європейським у інших країнах — гарна мета, хоча успішне працевлаштування випускника залежить швидше не від формальних обставин, а від якості його знань та попиту на такого фахівця.

Хоча не можна заперечити й того, що таке визнання є кроком у напрямку до інтеграції у цій галузі, що не менш важливо як для самого випускника, так і для суспільної економіки в цілому. Проте проблема якості підготовки усе-таки залишається центральною, оскільки від її вирішення залежить конкурентоспроможність майбутнього фахівця на світовому ринку праці.

Щоб бути конкурентоспроможним, випускник українського університету повинен вирізнятись серед своїх та зарубіжних конкурентів, бути особливим, винятковим, і основи формування такої «винятковості» закладались задовго до того, як економіка України стала транзитивною. Більше того, фахівець, який у той час отримав освіту високого рівню (у тім числі, завдяки високому рівню фундаментальної підготовки), легко адаптувався до нових

економічних обставин і був здатним не лише виконувати свої прямі функції, але й окреслити параметри нової економічної моделі розвитку суспільства та визначити місце у ній своєї спеціалізації (і, до речі, якби не був проігнорований вітчизняними політиками, зробив би це краще, ніж ті, хто покладався на західні рецепти реформування національної економіки).

Таким чином, наукова та ідеологічна складова університетської економічної освіти, які, як уже наголошувалось, можуть стати відмінною рисою українського фахівця-економіста та засадою його конкурентоздатності на світовому ринку праці — не повинні бути втрачені. Для цього слід сформувані механізми поєднання двох систем освіти, які різняться значною мірою завдяки відсутності в одній елементів самостійності опрацювання студентами навчального матеріалу, а у іншій — обмеженості часу «живого» спілкування, фундаментальної бази, неврахування ментально-ідеологічної складової. Очевидно, що пошук таких механізмів може стати проривом у формуванні нової системи університетської підготовки фахівців-економістів, а його наслідком — їхня висока конкурентоспроможність та високий рівень попиту на них на світовому ринку праці.

Т. О. Терещенко, канд. екон. наук, професор,
Т. П. Романюк, канд. техн. наук, доцент кафедри ЕММ

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМЕТРІЯ» З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Входження Української вищої школи до Європейської системи освіти вимагає її конвергенції. Необхідно створити певні механізми для достатнього саморегулювання рівня освіти, сумісності окремих складових вищої освіти в Україні та у Європейських країнах. Це означає, що у визначенні та застосовуванні кредитів по дисциплінах, їх змісту, критеріїв якості, методів оцінки знань не повинно існувати занадто велика дисперсія порівняно з європейською системою освіти.

Орієнтація всіх навчальних закладів на кінцевий результат, тобто на досягнення такого рівня освіти, коли знання та уміння випускників повинні бути застосовані і практично використані, вимагає формування змісту та форм контролю знань з кожної дисципліни для досягнення цієї мети.